

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҰЛТТЫҚ ТЕСТІЛЕУ ОРТАЛЫҒЫ

ОРЫС ТІЛІ және ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
пәндерінен
қорытынды аттестаттауға арналған

(қоғамдық-гуманитарлық бағыт бойынша)

ЕМТИХАН ТЕСТТЕРІ

1639-нұсқа

Аты-жөні _____

Қала (облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

2020 жыл

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ!

1. Бұл кітапшада **ОРЫС ТІЛІ және ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ** пәндерінен тест нұсқалары берілген.
2. Тест сынағына берілетін уақыт 160 минут (2 сағ. 40 мин).
3. **ОРЫС ТІЛІ** пәнінен «Тыңдалым» бөліміне арналған 2 мәтін, «Лексика-грамматикалық» бөлімге арналған 20 тест тапсырмасы, «Оқылым» бөліміне арналған 2 мәтін беріледі. Әр мәтінге 5 тест тапсырмасы ұсынылады. Тапсырмада берілген 5 жауаптың біреуі ғана дұрыс.
4. Таңдау пәні бойынша 40 тест тапсырмасы ұсынылады. Оның ішінде 20 тест тапсырмасы бір дұрыс жауаппен және 20 тест тапсырмасы бір немесе бірнеше дұрыс жауаппен беріледі.
5. Емтихан барысында біріншіден **ОРЫС ТІЛІ** пәнінен тест тапсырмаларын орындау қажет, содан соң **ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ** пәні бойынша тест тапсырмалары орындалады.
6. Есептеу жұмыстары үшін кітапшаның бос орындарын пайдалануға болады.
7. Тест аяқталған соң кітапшаны кезекшіге өткізу қажет.
8. **Тестілеу кезінде:**
  - сыныптан рұқсатсыз шығуға;
  - орын ауыстыруға;
  - кітапшаны ауыстыруға, тест тапсырмаларын көшіруге;
  - тест мазмұнын және дұрыс жауаптар кілттерін табатын мәліметті пайдалануға;
  - ақпараттық мәліметтерді, электронды жазба кітапшаларын, ұялы телефондар, калькуляторды және т.б. байланыс құралдарын пайдалануға**қатаң тыйым салынады.**

ОРЫС ТІЛІ

Тыңдалым

Нұсқау: «Мәтінді мұқият тыңдап, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

1. По мнению Цицерона, преимуществом государств, расположенных у моря, является
  - A) возможность вести морскую торговлю
  - B) наличие военно-морского флота
  - C) организация морских круизов
  - D) включение в меню морских продуктов
  - E) защита границ государства с моря
2. Слово *якорь* с точки зрения языковедов произошёл с языка
  - A) древнерусского
  - B) древнеаккадского
  - C) древнекитайского
  - D) древнегреческого
  - E) древнетюркского
3. В тексте содержится факт, соответствующий пословице
  - A) Лучше потерять якорь, чем весь корабль.
  - B) Вера – мой якорь.
  - C) На двух якорях корабль легче держится.
  - D) Язык телу – якорь.
  - E) Человеческая надежда – это якорь.
4. Первым якорем служил
  - A) металлический крюк
  - B) бивень слона
  - C) огромный камень
  - D) деревянный плуг
  - E) мешок с песком
5. Ответственное задание «якорного ныряльщика»
  - A) найти сокровища на дне
  - B) воткнуть якорь в грунт
  - C) следить за погодой
  - D) спасать утопающих пассажиров
  - E) наловить рыбы для еды

Нұсқау: «Мәтінді мұқият тыңдап, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

6. Количество слоёв, полученных в процессе черпания бумажной массы
  - A) 1
  - B) 4
  - C) 3
  - D) 2
  - E) 5
7. Орудие, которым ударяли луб
  - A) лом
  - B) молот
  - C) долото
  - D) топор
  - E) молоток
8. Изобретение бумаги принадлежит
  - A) Древнему Египту
  - B) Российскому государству
  - C) Итальянскому государству
  - D) Пергамскому царству
  - E) Китайскому государству
9. До изобретения бумаги китайцы писали на
  - A) металлических карточках
  - B) слоновой кости
  - C) камнях и деревьях с помощью специальных отметок
  - D) специальных дощечках из железа
  - E) бамбуковых стеблях и шелке, который был покрыт лаком
10. Цель текста – рассказать о/об
  - A) распространении бумаги в Средней Азии
  - B) существующих видах бумаги
  - C) отличиях бумаги от картона
  - D) особенностях изготовления бумаги
  - E) использовании бумаги в промышленности

Лексико-грамматикалық бөлім

Нұсқау: «Сізге берілген бес жауап нұсқасындағы бір дұрыс жауапты таңдауға арналған тапсырмалар беріледі».

1. Согласный звук
  - A) [и]
  - B) [о]
  - C) [у]
  - D) [а]
  - E) [й]
2. Значение слова **лани́ты**
  - A) щёки
  - B) платъе
  - C) губы
  - D) напёрсток
  - E) перстень
3. Общая часть родственных слов – это
  - A) основа
  - B) суффикс
  - C) окончание
  - D) приставка
  - E) корень
4. Наречие с приставкой **не** в словосочетании
  - A) н...как не отреагировал
  - B) н...куда не спешить
  - C) н...как не ожидал гостей
  - D) думать н...когда
  - E) н...чуть не беспокоиться
5. Группа разделительных союзов
  - A) но, тоже
  - B) либо, да, но
  - C) однако, зато, но
  - D) не то – не то, либо
  - E) а, но, не то – не то
6. Пишется в наречии суффикс **-а**
  - A) досух...
  - B) влев...
  - C) налев...
  - D) надолг....
  - E) затемн....

7. Порядковое числительное
  - А) сорок
  - В) восемь
  - С) пятый
  - Д) молодой
  - Е) новый
8. Вид простого предложения: *Пасмурный дождливый день.*
  - А) односоставное определённо-личное
  - В) односоставное безличное
  - С) двусоставное
  - Д) односоставное назывное
  - Е) односоставное неопределённо-личное
9. Вид обстоятельства в предложении: *Вследствие засухи река обмелела.*
  - А) обстоятельство цели
  - В) обстоятельство причины
  - С) обстоятельство времени
  - Д) обстоятельство образа действия
  - Е) обстоятельство условия
10. Сложноподчинённое предложение с придаточным причины
  - А) Когда слух привык к тишине, я начал различать ворчание воды.
  - В) Дождь лил как из ведра, так что на крыльцо нельзя было выйти.
  - С) Там, где ранее было устье реки, тропа взбирается на гору.
  - Д) Когда в товарищах согласия нет, на лад их дело не пойдёт.
  - Е) Всякий труд важен, потому что облагораживает человека.
11. Слово с пропущенным твёрдым знаком
  - А) в...юга
  - В) бул...он
  - С) прем...ера
  - Д) под...ём
  - Е) п...еса
12. Словосочетание в прямом значении
  - А) железный гвоздь
  - В) железная леди
  - С) железное обещание
  - Д) железный характер
  - Е) железные нервы
13. Слово, в котором пропущена буква *е*
  - А) медвеж...нок
  - В) реч...нка
  - С) распаш...нка
  - Д) руч...нка
  - Е) защ...лка

14. Предложение с действительным причастием настоящего времени
  - А) Ушедшая волна в ручей не вернётся.
  - В) Боец, упавший духом, никогда не будет победителем.
  - С) Облетевший тополь серебрист и светел.
  - Д) Слово, идущее от сердца, согревает три зимы.
  - Е) Пересохший пласт урожая не даст.
15. Предложение с противительным союзом
  - А) Досуг может быть активным или пассивным.
  - В) В саду распустились ромашка и мята.
  - С) Журчала вода, да тихо шуршал в камышах ветер.
  - Д) Дайте мне журнал или газету.
  - Е) Зимой съел бы грибок, да снег глубокий.
16. Основная единица синтаксиса
  - А) предложение
  - В) фразеологизм
  - С) порядок слов
  - Д) звук
  - Е) морфема
17. Повествовательное, восклицательное предложение (знаки препинания не расставлены)
  - А) Разве сегодня обещали дождь
  - В) Возьмите с собой хорошее настроение
  - С) Как сегодня легко дышится
  - Д) Над рекой к воде наклонилась ива
  - Е) Идемте скорее играть в футбол
18. Слова с непроверяемой согласной в корне
  - А) фу...бол, лес...ница
  - В) лес...ный, со...нце
  - С) гла...кий, извес...ный
  - Д) дер...кий, пас...бище
  - Е) сер...це, чес...ный
19. Предложение с деепричастным оборотом
  - А) Небо выяснилось и, синяя, мерцало холодным узором звёзд.
  - В) На берегах безымянных рек, оставшись без горючего, разбросал свои пушки артиллерийский полк.
  - С) Школа расположена на центральной улице, за театром.
  - Д) В течение двух недель, проведенных в пути, мы с мамой выходили только на перроны больших городов.
  - Е) Мотыльки летели со всех сторон на свет и падали, обожженные, на скатерть.

20. Сложноподчинённое предложение с однородным подчинением

- А) Много воды утекло с тех пор, как я посетил родные края.
- В) Песня над домом смолкла, зато над прудом соловьи заводили свою.
- С) Нет опаснее человека, которому чуждо человеческое, который равнодушен к судьбе родной страны.
- Д) Нельзя назвать мужчиной того, кто голову прячет, если он видит беду над собой.
- Е) Когда она прошла мимо нас, от неё повеяло тем неизъяснимым ароматом, которым дышит иногда записка милой женщины.

ОҚЫЛЫМ

Нұсқау: «Мәтінді мұқият оқып, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

ИРБИС

Ирбис – крупный хищник. Внешне напоминает леопарда, но немного меньше его и более приземист, отличается длинной шерстью с рисунком в виде тёмных крупных пятен и длинным хвостом.

Голова у этих кошек небольшая, глаза желтовато-зеленого цвета с круглым зрачком, в пасти 30 острых и крепких зубов. Ирбисы чёрные и белые, длиной не более 10,5 см. Уши короткие, широкие, слегка закругленные, без кисточек на кончиках, зимой почти незаметны в длинном меху. Тело гибкое на невысоких ногах, ступни широкие с вытягивающимися когтями. Хвост очень пушистый и длинный, при прыжках выполняет роль баланса. Зрение, обоняние и слух развиты отлично.

Общий фон окраски животных буровато-серый, нижняя часть боков, брюхо и внутренние стороны конечностей светлее. По всему телу разбросаны редкие, крупные (до 7-8 см) кольцевидные пятна в форме розетки, а также сплошные мелкие пятна тёмно-серого или чёрного цвета.

Обитают снежные барсы в высоких и труднодоступных горах на территории от центральной России, Монголии, западного Китая и Тибета, Узбекистана, Казахстана, Киргизстана до Гималайских частей Индии, Пакистана и Афганистана.

Ирбисы ведут одиночный образ жизни. Днем звери отдыхают в логове или греются на солнце, а с наступлением сумерек выходят на охоту. Охотятся снежные пантеры в одиночку.

Питаются ирбисы в основном копытными животными: архарами, косулями, оленями, кабанами и горными козлами. Если поймать добычу с первого раза не получается, барс прекращает преследование и начинает поиски новой жертвы. За один раз зверь съедает около 3-х килограммов свежего мяса.

На сегодняшний день охота на ирбисов запрещена по всей планете, но даже, не смотря на это, дорогостоящие шкуры животных по-прежнему можно встретить в магазинах Монголии, Китая и Таиланда. В результате незаконной охоты наблюдается снижение популяции снежного барса во многих регионах. С целью предотвращения исчезновения вида, ирбис занесен в Красную книгу Казахстана и Международную Красную книгу.

1. Хвост ирбиса выполняет роль
  - А) отвлекающего маневра
  - В) защиты от животных
  - С) баланса при прыжке
  - Д) индикатора настроения
  - Е) отпугивания насекомых
2. Ирбисы питаются
  - А) приматами
  - В) птицами
  - С) земноводными
  - Д) грызунами
  - Е) копытными
3. По содержанию текста можно ответить на вопрос
  - А) Где обитают ирбисы?
  - В) Какая продолжительность жизни у ирбиса?
  - С) В каких зоопарках можно встретить ирбиса?
  - Д) Какую скорость развивает ирбис?
  - Е) Сколько особей обитает в Казахстане?
4. Причина, по которой ирбис напоминает леопарда
  - А) продолжительность жизни
  - В) способ охоты
  - С) особенности поведения
  - Д) среда обитания
  - Е) внешнее сходство
5. В случае неудачной охоты ирбис
  - А) преследует добычу
  - В) бежит на месте
  - С) перестает преследовать
  - Д) затихает на мгновение
  - Е) продолжает охоту

Нұсқау: «Мәтінді мұқият оқып, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

ЭНЕРГИЯ СОЛНЦА

Солнце извечно служило людям. Самой жизнью на Земле мы обязаны Солнцу. Любой энергетический потенциал, кроме ядерного, содержащийся в дереве, угле, нефти, пище прямо или косвенно ли, непременно получен от Солнца.

Мы с детства знаем о круговороте воды и главном двигателе его – Солнце. А реакция фотосинтеза?! Неисчерпаем перечень всех последствий этой реакции.

Люди уже тысячи лет пытались преобразовать солнечную энергию.

Вот поющая статуя египетского фараона Аменофиса III, пятнадцатый век до нашей эры. Каменный идол встречает восход солнца удивительной песней. Он был снабжён встроенным органом, который начинал играть, едва рассветные лучи пригреют систему воздушно-водяных камер.

Вот дошедшее до нас предание. Мощный флот римлян вошёл в гавань греческого города Сиракузы. К удивлению нападающих, горожане даже не пытались контратаковать их. Только вдруг по флагману римлян забежали солнечные зайчики. Это сиракузцы направили на него солнечный свет с помощью множества зеркал. Вспыхнули паруса и просмоленные канаты, от них занялись и мачта, палуба, корпус.

Изобретателем устройства из зажигательных зеркал был Архимед – истинный патриот своего города.

6. На статуе фараона Аменофиса III египтяне установили
  - А) невидимую ловушку
  - В) огромный алмаз
  - С) воздушную камеру
  - Д) водяную камеру
  - Е) встроенный орган
7. Вопрос, на который можно ответить, используя информацию текста
  - А) Как происходит смена дня и ночи?
  - В) Кто изобрел устройство из зажигательных зеркал?
  - С) С какой целью римляне атаковали греческий город?
  - Д) Как была построена статуя египетского фараона?
  - Е) Чем Солнце отличается от других звезд?
8. Просмоленные канаты, паруса римлян вспыхнули от
  - А) встроенных орудий
  - В) рассветных лучей
  - С) удивительной песни
  - Д) контратаки флота Сиракузы
  - Е) зажигательных зеркал

9. Статуя египетского фараона Аменофиса III известна как
- A) динамичная
  - B) скованная
  - C) напряженная
  - D) поющая
  - E) мраморная
10. Жизнью на Земле человек обязан
- A) высшему разуму
  - B) организованной материи
  - C) другим планетам
  - D) солнечной энергии
  - E) неорганической материи

ОРЫС ТІЛІ

пәнінен сынақ аяқталды.

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

Нұсқау: «Сізге берілген бес жауап нұсқасындағы бір дұрыс жауапты таңдауға арналған тапсырмалар беріледі».

1. С.Сараидың қыпшақ тілінде жазылған төл шығармасы
  - A) «Патшалардың өмірі туралы»
  - B) «Махаббат пен жастық»
  - C) «Суһаил мен Гүлдерсін»
  - D) «Түрік тіліндегі Гүлстан»
  - E) «Тәрбиенің ықпалы»
2. Ақындар айтысының даярлығы болып табылатын салт айтысы
  - A) Қыз бен жігіт айтысы
  - B) Өлі мен тірінің айтысы
  - C) Жан-жануарлар мен адамның айтысы
  - D) Жұмбақ айтыс
  - E) Ақындар айтысы
3. «Адамы жүзге келмей өлмейтін, қойы егіз төлдейтін, мамыражай, еркін өмір сүруді аңсаған» жырау
  - A) Ақтамберді жырау
  - B) Асан қайғы
  - C) Шал ақын
  - D) Жиенбет жырау
  - E) Қазтуған жырау
4. Шоқан Уәлихановтың Орталық Қазақстанды, Жетісу мен Тарбағатайды аралағаннан кейін жазған еңбегі
  - A) «Ыстықкөл сапарының күнделіктері»
  - B) «Қырғыздар туралы жазбалар»
  - C) «Қазақтардағы шамандықтың қалдығы»
  - D) «Құлжа қаласы»
  - E) «Жоңғария очерктері»
5. Ш.Құдайбердіұлының «Мұтылған» деген лақап атпен жарияланған шығармасы
  - A) «Мұтылғанның өмірі»
  - B) «Айсұлу-Нартайлақ»
  - C) «Еңлік-Кебек»
  - D) «Қалқаман-Мамыр»
  - E) «Ләйлі-Мәжнүн»
6. Қ.Аманжоловтың тұңғыш өлеңдер жинағы
  - A) «Өмір сыры»
  - B) «Нартәуекел»
  - C) «Талғар»
  - D) «Құпия қыз»
  - E) «Дауыл»

7. Ж.Баласағұн санаған әдептіліктің ең бастысы
  - A) тіл сақтығы
  - B) әділет
  - C) қанағат
  - D) ақыл-сана
  - E) бақыт
8. «Қамбар батыр» жырындағы Назымның ағалары
  - A) Дараз, Әзімбай
  - B) Қарымсақ, Алшыюраз
  - C) Келмембет, Жәдігер
  - D) Әлімбай, Алшыюраз
  - E) Әлімбай, Қораз
9. «...Ақ сұңқар құстай шүйіліп,
Қабағы тастай түйіліп...»
«Қобыланды батыр» жырындағы көркемдік тіл ерекшелігі
  - A) метафора
  - B) теңеу
  - C) эпитет
  - D) ассонанс
  - E) кейіптеу
10. Біржан салдың Абай өлеңіне шығарған әні
  - A) «Сегіз аяқ»
  - B) «Мен көрдім ұзын қайың құлағанын»
  - C) «Қараңғы түнде тау қалғып»
  - D) «Көзімнің қарасы»
  - E) «Желсіз түнде жарық ай»
11. Саяхатшы Е.Ковалевский мен Махамбет кездескен жер
  - A) Орынбор
  - B) Еділ
  - C) Бұхара
  - D) Самарқанд
  - E) Хиуа
12. С.Торайғыровтың Алаш ардақтылары туралы жазған шығармасы
  - A) «Кедей»
  - B) «Бір адамға»
  - C) «Ендігі беталыс»
  - D) «Таныстыру»
  - E) «Шәкірт ойы»

13. Сейфуллиннің адам жанын түсіне білетін достарға «қолыңда жемің барда шырқ айналып, жем таусылса, жалт беретін жанама достарды» қарсы қоятын өлеңі
- A) «Сыр сандық»
  - B) «Қамыққан көңілге»
  - C) «Жолдастар»
  - D) «Кел, жігіттер!»
  - E) «Тұлпарым»
14. Ғ.Мүсіреповтің «Шұғыла» әңгімесінде көрінетін тұлғасы
- A) азаматтық
  - B) классикалық
  - C) ақындық
  - D) қайраткерлік
  - E) лирикалық
15. Ғ.Мұстафиннен Ш.Берсиев туралы шығарма жазуды өтінген жазушы
- A) Ғ.Мүсірепов
  - B) М.Әуезов
  - C) С.Мұқанов
  - D) Қ.Аманжолов
  - E) І.Жансүгіров
16. Жан-жануарларға адам мінез-құлқының сипаттарын беретін құбылтудың (троптың) түрі
- A) Метафора (ауыстыру)
  - B) Аллегория (пернелеу)
  - C) Сарказм (мысқыл)
  - D) Ирония (кекесін)
  - E) Метонимия (алмастыру)
17. Доспамбет жыраудың «астына қарт күреңді мініп», «болат қылыш асынып», «күңіреніп күн түбіне жортқан» кейіпкері
- A) түрік патшасы
  - B) өзі
  - C) ру басшысы
  - D) халық
  - E) хан
18. *Атаңа тартып тумадың,
Беліңе садақ бумадың.
Атаңның жолын қумадың,
Жауыңды жауға алдырдың,
Дауыңды дауға қалдырдың...*
Мұрат жырау толғауындағы сөз иесі
- A) Қарасай
  - B) Мамай
  - C) Ақмырза
  - D) Анасы
  - E) Орақ

19. С.Сейфуллиннің досқа арнап жазған хат үлгісіндегі сыршыл өлеңі

- A) «Сағындым»
- B) «Домбыра»
- C) «Тау ішінде»
- D) «Кел, жігіттер»
- E) «Сыр сандық»

20.

Жұрттан жырақ өмір сүретін Қоңқай шал Оралхан Бөкейдің қай шығармасының кейіпкері

- A) «Қар қызы»
- B) «Ұйқым келмейді»
- C) «Құлыным менің»
- D) «Қамшыгер»
- E) «Мұзтау»

Нұсқау: «Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмасы беріледі».

21. Түркілер үшін намысқа тиетін және «Жаным – арымның садағасы» мақалының мәнін ашатын, «Күлтегін» жырында да кездесетін ең басты нәрсе(-лер)
- A) елінің есінен жаңылып қалуы
  - B) алдамшы қылықтардың басымдығы
  - C) ұрпақтарының өсіп-өнуіндегі тоқырау
  - D) ата-баба зиратының аяқасты болуы
  - E) әлпештеген қызының жау қолында кетуі
  - F) өзге елде сұлтан болмауы
  - G) басқаның асыл дүниелеріне алдануы
  - H) өз елін тастап, өзгенің қолына кіруі
22. Қозы Көрпешті алдап тойға шақырып, өлтірмек болған залым(-дар)
- A) Таңсық
  - B) Қарабай
  - C) Тазша
  - D) Сарыбай
  - E) Баян
  - F) Сасан би
  - G) Айбас
  - H) Қодар
23. Үмбетейдің Бұқарға «өткіздің тоғыз ханды толғауменен» деуі – тарихи шындық. Арнау жырда аты аталмайтын хан(-дар)
- A) Керей
  - B) Абылай
  - C) Күшік
  - D) Жәнібек
  - E) Болат
  - F) Қайып
  - G) Барақ
  - H) Әз Тәуке
24. Шоқан Қырғыз елі мен Құлжа қаласында жинаған материалдарын пайдаланған еңбектері
- A) «Жоңғария очерктері»
  - B) «Ұлы жүз қазақтарының ертедегі аңыздары»
  - C) «Қазақтың халық поэзиясының түрлері туралы»
  - D) «Тәңірі»
  - E) «Өлі мен тірі»
  - F) «Ыстықкөл сапарының күнделіктері»
  - G) «Қазақтың шежіресі»
  - H) «Қазақтардағы шамандықтың қалдығы»

25. Шәкәрімнің Шығыс, Батыс ғалымдарының шығармаларымен танысқаны туралы айтылған туындылары
- A) «Мұтылғанның өмірі»
  - B) «Партия адамдары»
  - C) «Қулар»
  - D) «Молдалар өзгелерді кәпір дейді»
  - E) «Жастарға»
  - F) «Насихат»
  - G) «Бостандық туы жарқырап»
  - H) «Түрік, қырғыз, қазақ һәм хандар шежіресі»
26. Қ.Аманжоловтың соғыстың алдында жазған лирикалық өлең(-дер)і
- A) «Елге хат»
  - B) «Талғар»
  - C) «Қапанға»
  - D) «Дауыл»
  - E) «Өз елім»
  - F) «Жиырма бес»
  - G) «Өзім туралы»
  - H) «Ғалиға жауап»
27. Рабғузидің қиссаларында баяндалған оқиға(-лар)
- A) қазақ ертегілері
  - B) әзіл-сықақтар
  - C) әулие-әнбиелер
  - D) пайғамбарлар туралы
  - E) лирикалық өлеңдер
  - F) діни қайраткерлер
  - G) батырлар туралы
  - H) ақыл-кеңестер
28. Шешендік сөздердің мазмұндық түр(-лер)і
- A) Шешендік толғау
  - B) Шешендік ой
  - C) Шешендік арнау
  - D) Шешендік дау
  - E) Шешендік өсиет
  - F) Шешендік ақыл
  - G) Шешендік сөз
  - H) Шешендік нақыл

29. Ертегілердің айтылу ерекшелігі (ерекшеліктері)
- A) тапқақтап айтылады
  - B) өлең сөз түрінде айтылады
  - C) ыммен ғана айтылады
  - D) суретпен ғана беріледі
  - E) қара күш иелері жеңеді
  - F) авторы болады
  - G) қарасөз түрінде айтылады
  - H) жазбаша беріледі
30. Шоқан Уәлихановтың Орталық Қазақстанды, Жетісу мен Тарбағатайды аралағаннан кейін жазған еңбектері
- A) «Қазақтың шежіресі»
  - B) «Жоңғария очерктері»
  - C) «Ұлы жүз қазақтарының ертедегі аңыздары»
  - D) «Қытай имериясының батыс провинциясы және Құлжа қаласы»
  - E) «Қырғыздар туралы жазбалар»
  - F) «Қазақтардағы шамандықтың қалдығы»
  - G) «Ыстықкөл сапарының күнделіктері»
  - H) «Тәңірі» (Құдай)
31. Ш. Уәлихановтың Қырғыз Алатауына жасаған екінші саяхаты кезінде жазған еңбегі (еңбектері)
- A) «Ыстықкөл сапарының күнделігі»
  - B) «Үлкен орда қырғыз-қайсақтары туралы»
  - C) «Сот реформасы туралы жазбалар»
  - D) «Жоңғария очерктері»
  - E) «Жарық жұлдыз»
  - F) «Қырғыздардың көші-қоны туралы»
  - G) «Қырғыздар туралы жазбалар»
  - H) «Қырдағы мұсылманшылық туралы»
32. «Күншығыс» баспасында жұмыс істеп жүргенде, М. Жұмабаевтың аударған шығарма(-лар)ы
- A) «Шолпанның күнәсі»
  - B) «Қазақ әңгімелері»
  - C) «Сұңқар жыры»
  - D) «Сайлау»
  - E) «Ақбоз ат»
  - F) «Қазақ қызы»
  - G) «Педагогика»
  - H) «Батыр Баян»

33. С.Торайғыровтың «Қамар сұлу» романындағы жаңашылдықты көздеген жастар
- А) Бәйтік
  - В) Қалтан
  - С) Ахмет
  - Д) Әжібай
  - Е) Омар
  - Ғ) Оспан
  - Г) Қамар
  - Н) Жорға
34. Кейіпкерлері «ескілік көлеңкесіндегі» «қорғансыздар» болып келетін М.Әуезовтің шығармасы (шығармалары)
- А) «Қыр суреттері»
  - В) «Сөніп-жану»
  - С) «Білекке білек»
  - Д) «Құм мен асқар»
  - Е) «Қасеннің құбылыстары»
  - Ғ) «Кім кінәлі?»
  - Г) «Кінәмшіл бойжеткен»
  - Н) «Асыл нәсілдер»
35. М.Әуезовтің «Қараш-қараш оқиғасы» шығармасындағы кейіпкер(-лер)
- А) Бақтығұл
  - В) Жарасбай
  - С) Құрмаш
  - Д) Қасым
  - Е) Ісләм
  - Ғ) Жақып
  - Г) Сәлмен
  - Н) Күшікбай
36. Айшықтаудың (фигура) түр(-лер)і
- А) Синекдоха
  - В) Қайталау
  - С) Аллегория
  - Д) Шендестіру
  - Е) Метафора
  - Ғ) Элипсис
  - Г) Гипербола
  - Н) Метонимия

37. Ш.Уәлихановтың ауыз әдебиетіне жасаған талдауынан анықталған өзге елдерде кездесетін ұқсас кейіпкер(-лер)
- A) Желаяқ
  - B) Жалмауыз кемпір
  - C) Алып жылан
  - D) Көлтауысар
  - E) Таусоғар
  - F) Жалғыз көзді дәу
  - G) Алып атты туысы
  - H) Саққұлақ
38. Жамбыл Жабаевқа Сүйінбай ақынның айтқан ақыл сөз(-дер)і
- A) Өз өлеңіңді шығар, бірақ оның жұрт жаттап алатын, ешкім ұмытпайтын өлең болсын
  - B) Көмекейің емес, жүрегің сөйлейтін болсын
  - C) Болашаққа сенсең егер, сен ешқашан жеңілмессің
  - D) Дүниенің кейбір қоқысын өлеңіңмен өрте
  - E) Еңкейгенге еңкей, шалқайғанға шалқай
  - F) Лап етіп жанған сезімнен қорық, бекер өткен көп күннен қорық
  - G) Шындықты айт, әділдікті жырла, жаңа, даңғыл жолға түс
  - H) Жазудан бөтен баянды тіршілік жоқ, жазудан мәнді шаруа болған емес
39. *Сенсің - күн: тек мен үшін нұрын шапқан,*
Сенсің - сусын: көкірек шөлін басқан.
Сенсің - бақыт: менімен душарласқан,
Сенсің - жар: жүрегімнің сырын ашқан.
Үзіндідегі көркемдік тіл ерекшеліктері
- A) ирония
  - B) сарказм
  - C) гипербола
  - D) кейіптеу
  - E) эпизод
  - F) эллегия
  - G) анафора
  - H) аллитерация

40. М.Әуезовтің «Абай жолындағы» патша үкіметінің жасаған болыстығы маңында болатын мансапқор(-лар)

- A) Қасымбай
- B) Жұмағұл
- C) Майбасар
- D) Бөжей
- E) Базаралы
- F) Қаратай
- G) Сүйіндік
- H) Байдалы

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

пәнінен сынақ аяқталды.